

2. Бахрієва З. Р. Особливості припинення договору підряду / З. Р. Бахрієва // Вчені записки ТНУ ім. Вернадського. – 2011. – № 1. – С. 232-238.

3. Дзера О. В. Цивільне право України: Особлива частина: Підручник / О. В. Дзера. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 1176 с.

УДК 347.77:343.533(477)(043.2)

Чумак Ю. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Ефективна та поступова розбудова сучасної України неможлива без її динамічного економічного розвитку. Такий розвиток, як правило, все більше спирається на створення та впровадження в господарській та соціальній інфраструктурі різнопланових об'єктів інтелектуальної власності, охорону і захист прав вчених, інженерів, винахідників. Досвід країн світу підтверджує, що інтелектуальна діяльність, новаторство та креативність технічних рішень здебільшого визначають стратегію і тактику стрімкого й комплексного розвитку держави.

Сьогодні ні в кого не викликає заперечень теза, що організація дієвої системи правозастосування в процесі створення та використання об'єктів інтелектуальної власності прямо впливає на розбудову національних науково-технологічних та науково-технічних сфер життя держав, підвищення їх інвестиційного іміджу, запровадження сприятливих інноваційних можливостей. Тому збереження, зміцнення і розвиток інтелектуального потенціалу нашої держави необхідно вважати пріоритетними інтересами України [1, с. 300]. Перед державною системою охорони інтелектуальної власності стоять спрямовані на подальше поширення міжнародних та європейських стандартів завдання оптимізації правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності.

Визнання інтелектуальної діяльності такою, яка забезпечує успішний розвиток усіх інших форм суспільно-корисної діяльності, зумовлює необхідність зосередити державні можливості – матеріальні ресурси та кошти на всебічному розвитку інтелектуальної діяльності. Наша держава розвивається в часи активної, динамічної інтелектуальної діяльності. І це зумовлює стратегію і тактику її соціально-економічного розвитку як європейської держави. Рівень творчої діяльності наших співвітчизників, її масштаби визначатимуть не тільки рівень добробуту українського народу, а

й, передусім, нашу політичну й економічну незалежність, наш суверенітет і територіальну цілісність, безпеку і авторитет України на міжнародному рівні та інші параметри престижу і процвітання української нації.

Так, Програма розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності України на 2010–2014 рр. передбачає створення умов для покращення інвестиційного клімату України та підтримки підприємництва; підвищення рівня свідомості та правової культури українського суспільства у сфері інтелектуальної власності [1, с. 312].

Тому саме розробка фундаментальних принципів системи інтелектуальної власності є одним із нагальних завдань вітчизняної правової науки [2, с. 192]. При цьому слід враховувати те, що дослідження проблем правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності має здійснюватися із урахуванням трьох фундаментальних принципів: дуалізму інтелектуальної власності; вичерпання права на розповсюдження об'єктів; обмеження права інтелектуальної власності.

У сучасних умовах у правовій площині проявляється багатогранність певних методів і принципів правового регулювання, забезпечення балансу приватних та публічних інтересів як одного з основних завдань права на сучасному етапі [2, с. 194]. Сфера інтелектуальної власності в цьому аспекті є надзвичайно актуальною, оскільки притаманна їй творча діяльність характеризується інтеграцією приватних та публічних інтересів. А, як відомо, метод цивільно-правового регулювання охоплює не тільки диспозитивні, а й імперативні засоби впливу на учасників цивільних відносин на засадах юридичної рівності сторін, справедливості та добросовісності.

Відповідно до цивільного законодавства України, починаючи з моменту прийняття ЦКУ, який предметом цивільно-правового регулювання визнав ті з майнових відносин, що засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників, основним критерієм встановлення галузевої належності відносин визнав не предмет, а метод правового регулювання. Для цивільного права як права приватного характерними є: визнання пріоритетності інтересів приватної особи; юридична рівність учасників відносин; ініціативність сторін при встановленні правовідносин; вільний розсуд при виборі варіантів поведінки, прямо не заборонених законодавством; позовний порядок захисту інтересів суб'єктів у суді. Однак, первинними є інтереси авторів, творців об'єктів інтелектуальної діяльності людини. Перш за все, це інтереси підприємців, що використовують результати інтелектуальної діяльності з метою отримання прибутків. По-друге, це інтереси держави, яка в зазначених

відносинах, з одного боку, виступає як гарант закону, а з іншого – як безпосередній їх учасник.

Питання щодо місця та статусу норм у сфері інтелектуальної власності в системі права набувають сьогодні досить принципового значення. Так, джерелом права на конкретний результат творчої діяльності є відповідна норма закону, що визначає першого правоволодільца, або положення договору між учасниками створення такого результату, а кожний наступний володілець інтелектуальної власності зобов'язаний надати документальне підтвердження отримання прав. Сьогодні причина більшості порушень прав інтелектуальної власності має економічний характер і лежить у монополії цього права. Проблеми права інтелектуальної власності в цілому і кожен із його об'єктів зокрема мають той чи інший зв'язок з різними галузями права, здійснюючи один на одного певний взаємний вплив. Як відомо, законодавство України у сфері інтелектуальної власності створювалося в умовах її незалежності, майже з чистого аркуша. Це законодавство сьогодні ще не позбавлене окремих істотних недоліків, прогалин, суперечливих положень, деякі норми не узгоджені між собою тощо. Законодавець постійно шукає шляхи і способи його приведення до світових стандартів та іншого удосконалення, адже від належної, надійної та ефективної правової охорони інтелектуальної власності залежить рівень соціально-економічного розвитку України і, в кінцевому результаті, добробут народу. Тому проблеми правотворення, науково-теоретичний аналіз законодавства України про інтелектуальну власність і розробка цілісної інтелектуально-правової концепції правового статусу творця інтелектуальної власності та його правонаступників, яка б забезпечила успішний розвиток інтелектуальної діяльності та її результату і їх надійну охорону, є дійсно важливим.

Отже, особливість законодавства у сфері інтелектуальної власності полягає в тому, що воно має відповідати міжнародним договорам, базуватися на дворівневому підході в регулюванні відносин у сфері інтелектуальної діяльності, свобода здійснення якої гарантується Конституцією України.

Література

1. Актуальні проблеми правового регулювання інтелектуальної власності в Україні в умовах трансформації суспільних відносин // Державно-правове регулювання в умовах трансформації суспільних відносин. – К.: Юридична думка, 2009. – С. 296–336.

2. Бошицький Ю. Л. Проблеми правотворення в сфері охорони інтелектуальної власності в Україні / Ю. Л. Бошицький // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 3. – С. 192–196.